

REVITALIZACE KARLOVA NÁMĚSTÍ - ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ KOMISE 30.10.2018

Hodnotící kritéria:

- A. *Řešení urbanistických vztahů*
- B. *Krajinářské úpravy a řešení parku*
- C. *Architektonické řešení a řešení veřejných prostranství*
- D. *Kvalita adaptace/regenerace památkově chráněného objektu*
- E. *Vhodné řešení systému dopravy a systému hospodaření s dešťovou vodou, HDV*
- F. *Efektivnost a hospodárnost řešení*
- G. *Vhodnost volby profesního postupu*

Celkové průměrné hodnocení je v rozmezí 1-7 bodů.

Rehwaldt LA + BY Architects + PD Filip

Autoři představili promyšlený a empatický návrh, který rovnovážně interpretuje čtyři významné historické vrstvy Karlova náměstí a vytváří jasný tematický a prostorový rámec pro revitalizaci, užívání i budoucí rozvoj parku.

K charakteru volného prostoru středověkého náměstí se doslovně vrací před budovou Novoměstské radnice a Městského soudu s místem pro trhy a společenské akce. Nepřímo pak vytvořením živého místa s kavárnou a univerzální dlážděnou plochou v jižní části parku. Návrh předpokládá připomínku zaniklé kaple Božího těla formou trvalé světelné instalace, jejíž finální umělecké ztvárnění zůstává otevřené a může být tudíž dalším impulsem k oživení zájmu veřejnosti o Karlovo náměstí. Zaniklou Kapli Božího těla připomíná trvalá světelná instalace. Současným jazykem návrh obnovuje původní ohraničení parku promenádní alejí, která zde byla od poloviny 19. století. Přináší sjednocující prvek variabilního tzv. městského rámu, jež vede rozšířenými chodníky po obvodu parku a obsahuje nové stromořadí, obvodovou lavici, pobytové schodiště, veřejné toalety, zázemí pro zahradníka a kavárnu. Městský rám slouží jako vícevýznamový prvek, přijímá roli symbolického i fyzického vymezení parku vůči ruchu města. Thomayerovu koncepci uzavřené zelené oázy návrh přijímá, ale přizpůsobuje tak, aby odpovídala současným požadavkům na život a pěší pohyb na náměstí. Autoři od Thomayera přebírají základní matici, kterou upravují a naplňují současnými funkcemi. Návrh převážně zachovává obvodové valy, a Thomayerovu práci s rostlinami a vegetací navazuje na Thomayera a zahradnickou tradici 19. století, aktualizuje vnímání parku jako výkladní skříně zahradního umění a řemesla své doby např. výstavami v centru středové části parku, a to i s ambicí zapojit a posilovat místní komunitu. Současná historie je do návrhu vnesena hravou formou. V dlažbě obvodové promenády poskládané z pražské mozaiky bude možné „číst“ osobní příběhy obyvatel. (A, B, D)

Ač návrh na první pohled může působit konzervativním dojmem, ve skutečnosti není a přináší celou řadu významných pozitivních změn:

Park na Karlově náměstí nově nalézá své místo ve struktuře města. Autorům se povedlo do návrhu vepsat místní charakter a historii lokality. Méně však řeší širší okolí Karlova náměstí. Návrh vytváří dosud chybějící adekvátní předprostor Novoměstské radnici, budově městského soudu, kostelu sv. Ignáce a opětovně je začleňuje do kontextu a prostoru náměstí. Tyto plochy spolu s centrálním prostorem jižní části parku nabízí možnosti pro pravidelné pořádání akcí a pro aktivity důležitých

institucí sídlících na Karlově náměstí. Dlážděný prostor s kavárnou, sezónně adaptovatelnou fontánou a herními prvky speciálně navrženými pro Karlovo náměstí oživuje jihovýchodní část parku a nabízí celodenní polohu na slunci. (A, C)

Návrh řeší problémy s pěší prostupností promyšlenou úpravou stávající cestní sítě. Významně posouvá, nově formuluje a navrhuje nové vstupní prostory do parku ve prospěch komfortnějšího průchodu přes náměstí a skrz park a zachovává celistvost velkých pobytových travnatých ploch, které jsou v centru města velkou hodnotou. Tato rozhodnutí musí však vést k důslednému detailnímu ověřování provozně citlivých spojnic v dalších fázích projektu a případné modifikace by neměly vést ke změně prostorového konceptu. I když výše popsany přístup vyžaduje větší zásahy do současné struktury parku a porostního pláště, komise ho vyhodnotila jako přínosný z hlediska dlouhodobé udržitelnosti života na náměstí, jelikož vyváženě podporuje průchod parkem i odpočinek v něm. (A, B, D).

Za současně neměnné dopravní situace návrh přichází s rozhodnutím rozšířit chodník podél západní strany parku, který je dnes vzhledem k tramvajovým zastávkám nedostatečný. Do širšího chodníku je založena nová stromová alej. Rozšíření prostoru pro pěší komise považuje za velmi přínosné z hlediska pohybu na náměstí, upozorňuje však, že představuje zásah do sloupů trakčního vedení v majetku DPP, a.s. a některých významných stromů v západním valu. Vzhledem k blízkému se konci životnosti nejstarší generace stromů na Karlově náměstí otvírá odstranění několika stromů příležitost pro důslednou obnovu celých segmentů západního dřevinného obvodového pláště. Zároveň je tím rychleji umožněno založit zcela nové podélné stromořadí, které spolu se západním valem vytvoří plnohodnotnou promenádní alej. Takový zásah je možný však jedině tehdy, bude-li dostatečně odůvodněn jako součást promyšlené a postupné celkové obnovy stromového patra na Karlově náměstí. (A, B, C)

Návrh přináší jasnou představu o druhové skladbě a řešení vnitřní struktury porostních pláštů, které jsou plně v souladu s Thomayerovým konceptem. Např. věnuje pozornost užití šeříků, které byly charakteristickým prvkem identity Thomayerova parku. Pojmenovává hlavní druhy rostlin, které mají být zachovány, i zástupce těch, které chce do parku nově vnést. Návrh nalézá správný poměr mezi přehlednými nízkými podrosty, partiemi vyšších keřů a stromovým patrem, které jsou důležité pro přírodní ráz parku a biodiverzitu. (B, D)

Důležitým prvkem je široká obvodová lavice, která potvrzuje a posiluje Thomayerovo vymezení obvodové hranice parku vůči navazujícím ulicím a zároveň fyzicky definuje nové i stávající vstupy do parku a tím usměrňuje pohyb chodců a současně chrání rostliny v obvodovém valu. Lavice nově umožňuje posezení podél celé promenády. Komise byla dlouze diskutována otázka, jestli lavice zároveň nepředstavuje v některých místech nežádoucí bariéru, a názory v komisi byly protichůdné. Zcela zásadní tedy bude ztvárnění architektonického detailu lavice, který musí podpořit přirozené začlenění lavice do prostoru, aby byla vnímána jako čitelné a přívětivé rozhraní ulice a parku v celé své délce, nikoliv primárně jako bariéra. Mobiliiář v parku je designově střídavý, využívá stávající lavičky, nové mobilní stánky, židle a stolky, soudobé středně vysoké lampy omezující světelný smog. Komise oceňuje vědomou práci s mobiliářem a drobnou architekturou, které zároveň slouží jako efektivní nástroj pro jasné definování parku, uliční promenády a jejich vzájemného vztahu. (B, C, F)

Do dopravního řešení východní ulice návrh zasahuje cílenými drobnými opatřeními jako např. změnou systému parkování ze šikmého na kolmé, srovnání výškové úrovně vozovky a chodníku a sjednocením povrchu před kostelem sv. Ignáce. Těmito jednoduchými opatřeními návrh dosahuje potřebného zlepšení pobytové kvality ulice. Návrh prověřil umístění vybudování podzemních garáží včetně umístění ramp a určení kapacity, ale výslovně je nedoporučuje. Posilování pobytových kvalit

obvodových ulic upřednostňuje řešit v průběhu následujících třiceti let postupným snižováním počtu parkovacích míst. (A, E, F)

Hospodaření s dešťovou vodou je v návrhu řešeno schematicky. Navrhované principy je nutné dále rozpracovat a ověřit. Vlhkomilné snížené partie ve valech podél vnější hrany nejsou realizovatelné na všech potřebných místech. Stejně tak i podoba a charakter míst určených k zadržování a zasakování vody uprostřed trávníků. (B, E)

Oceňovanou hodnotou návrhu je jeho uměřenost, elegance a lokální pražský výraz. Přináší jasný názor jak posílit náměstí, městský rámeček a centrální park. Kreativně pracuje s typickými místními motivy a příběhy vepsanými do detailu promenády z pražské mozaiky, herních prvků mobiliáře či návratem k tradici šefříků. (A, D, F)

Síla návrhu tkví i v jeho způsobu zpracování, který se podobá manuálu. Je variabilní, dokáže se dobře přizpůsobit skutečnosti, že se jak přírodní prvky, tak požadavky lidí na využívání parku, proměňují v čase. Důrazem na management plán a péči o park, návrh sděluje, že fungování parku v centru města nemůže být založeno pouze na silné architektonické intervenci, ale také na programové náplni parku a odpovídající péči. Návrh chápe park jako otevřenou veřejnou instituci, která svůj program tvoří ve spolupráci s místními aktéry a veřejností. Autoři zasazují návrh do širšího programového rámce a deklarují, že skutečná revitalizace rekonstrukcí ani nezačíná, ani nekončí. Tento přístup lze považovat za soudobý a progresivní. Autorský tým svým přístupem k procesu, volbou postupů a jasnou komunikací dokazuje, že v maximální míře chápe roli architekta v procesu revitalizace krajinářské památky v centru města. (F, G)

Celkové průměrné hodnocení 5,86 b.